

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatvs De Conscientia, De Peccatis, De Legibvs, De Fide, Spe,
Et Charitate

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

6 Qua ratione cum inimicis, & peccatoribus procedere debeas, ne
charitatis præceptum offendas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](#)

tempore, & probari potest infirmo rationes contrarias. Nam si ob incertitudinem attritionis, & gratiae obtentae, debes contritionem, & amorem Dei super omnia procurare; cum de illo amore nunquam certus sis, non solum semel, sed iterum obligatus eris concitionem elicere. Nam cum de salute isti arcam perdenda agatur, omnia modis tibi possibilibus secura reddenda est. Item nullus peccati mortalitatis consciens obligatus es, non solum dilectione habere, sed & sacramentum. Penitentia recipere, ut illa via securam reddet salutem, qua forte sacramentum non recipio periclitaretur, qua concedenda non sunt. Deinde ad tentationes vincendas dilectione. Dei super omnia necessaria non est, ut ipsam Coninch. fatetur, cum possit recordatione diuinis iudicij, & speculatur eternaz te munire. Quod autem conuenient ea firmare animum, ut si omnibus modis securus sis, non probat te obligatum esse, alias probat te obligatum esse actus omnium virtutum exercere, praecepit illorum, aduersus quas tentationes insurgunt, sicut hoc exercitio fecuror eris. Ergo omnem securitatem possibilium in illi caso non videris teneri praestare, suffici si pratessis que moraliter securitatem constituantur autem sacramentum recipio cum attritione supernaturali hanc faciat securitatem, non videris ad dilectionem Dei obligatus contari.

10. Quapropter ut certum tempus huius obligationis signem, distinguo duplum obligacionem, aliam, que per se, & ex via charitatis oritur, aliam, que per accidens ratione alterius adiuncti, cui charitas est dilectione necessaria est. Quando enim dilectione non est per se, sed aliunde necessaria, si illam omittas, non aduersus charitatem, sed aduersus aliquam virtutem peccas. Exemplo declaro. Exitis in mortali, vis ministrare, aut recipere aliquod sacramentum, tenetis peccatum expellere ex anima, ut dignemini, quod nisi media attritione cum sacramento penitentiae, vel contritione, que amorem Dei super omnia includit fieri non posset. Si igitur tunc omittas hanc media assumere, & sacramenta ministrare, non aduersus charitatem sed aduersus religionem peccabis, quia ex religione obligatio habendi dilectionem, casu quo sacramentum penitentiae non recipiebas, ortum habebas. Sed de hac obligatione in praesenti non est sermo sed de illa, que per se, & ex via charitatis oritur. Hac ergo obligatione existimo quemlibet dulcum teneri, non singulis annis, ut placuit Petro de Le-defina 2. tom. summa tractat. 6. cap. 5. p. 6. conclus. quia hoc est animi durum, & nullo firmo fundamento nititur, sed aliquoties in vita, ita ut non multo tempore hoc exercitium differatur; signata autem hoc tempus, fieri non potest, sed prudenter arbitrio menundum est; reputaret autem dilationem trium annorum esse gravem. Nam qui tanto tempore diuinam bonitatem non reclamat, eam videtur contemnere, & in periculo eam offendendi, & humanis rebus postponendi constitui. sic Coninch. disp. 24. dub. 3. num. 5. Suarez de charitate disp. 5. sent. 3. num. 4.

11. Adiuero tamen raro quilibet fidem, nisi motibus deputatus sis, huius peccati reum existere, quia sapientia conatur confirmatione se ad absolutionem disponere, siveque beneficia diuinaz, & summarum bonitatis considerat, quibus ad effectum debitum amicitia excitatur.

P V N C T Y M V.

Vtrum teneantur ex charitate proxima
diligere.

1. Quid sit proximum.
2. De habeat esse obligatum proximum diligere.
3. Propositus ratio dubitandi, an obligari ad aliquum internum amorem.
4. Amore Dei potest amori proximi satisfieri.
5. Satisfit rationi dubitandi n. 3. adducta.

1. Premittendum est, qui nomine proximi intelligentur? Huius sunt qui supernaturalis beatitudinis sunt capaces. sic Dogmata cum August. lib. 1. de doctrin. Chrys. cap. 23. 26. & 10. Quapropter fideli, & infideli, peccator, & inimicus praedestinationis & temporis nomine proximi veniunt intelligendi, quia omnes homines in hac via degredi, capaces sunt beatitudinis, illisque beatitudinem vel potes: quod si tibi reuelatum esset aliquem esse reprehendendam, & condemnandum, adhuc circa illum charitatem exercere potes, quia & velle possis absolue, ne plura peccata committere, & simplici affectu ut beatitudinem assequar, absoluere tamen ex suppositione, quod reprobus sis, velle non poteris illi beatitudinem, quia velles impossibile, scilicet revelationem non esse veram. Parte ratione de damnatio (qui etiam suo modo proximi nobis sunt) vel potes, ne tor peccata committant, & simplici affectu desiderare illius beatitudinem, non tam absoluere, quia absoluere est impossibilis. sic Suarez disp. 1. de charitate, sent. 1. a. 2. Hoc posito.

2. Dicendum est te obligatum esse ex charitate proximum,

sicut te ipsum diligere habebur Matth. 22. Diliges proximum tuum,

sicut te ipsum, ubi particulariter, non qualitatem, sed similitudinem denotat, quod frequens est in scriptura, iuxta illud Ioann.

13. & 15. Hic est preceptum meum ut diligatis inimicum, sicut dixi vos; & illud Matth. 5. Este perfecti, sicut & Pater vester caelestis perfectus est & tradit pluribus exornans Athanas. serm. 4. contra Arianum, circa medium. Diuus Thomas 2.2. questione 44. art. 7.

3. Difficultas est, an ad aliquem amorem internum procedentem ex charitate obligari est: Et ratio dubitandi est, quia comedem modo de praecipto dilectionis proximi locutus est Christus, iuxta illud Matth. 22. ac de praecipto dilectionis Dei, cum enim dixisset, Dilige Dominum Deum tuum, &c. hoc est maximum, & primum mandatum. statim subiungit, Secundum autem simile est huic. Diliges proximum tuum, sicut te ipsum. sed praecipuum dilectionis Dei obligat ad actum internum. Ergo & praecipuum dilectionis proximi ad actum interiore obligabit. Item filius patrem, vxor maritum, beneficiatus benefactorem, & similes tenentur interno affectu prosequi, quia beneficia accepta, & obligaciones impositae non solitus ad exteriores gratitudinem; sed etiam ad interiores mouent, incurrant, ac deuiniciunt. Ergo iam charitas obligare potest ad actum internum: quod si in aliquibus proximis hoc verum habet, in omnibus habere debet, cum praecipuum charitatis omnibus generale sit, & solum respicit proximum, quatenus ad imaginem, & similitudinem Dei factus est.

4. Haec ratio omnino conuinicit te obligatum esse amare proximum, illisque bonum desiderare. Sed hinc obligationi credo fieri satis amorem ipius Dei, qui falem virtualiter est amor proximi, iuxta illud Ioannis 4. Hoc mandatum habemus a Deo, ut qui diligit Deum, diligat & fratrem suum. Qui enim Deo placere in omnibus intendit, & illisque voluntatem exequi, necessarij salutem proximorum velle debet, illamque procurare, prout cognovet Deo placere. Autem autem proximum amorem interno distincto ab amore ipius Dei, credo te non obligari, nisi forte fuerit aliquando necessarius ad aliqua opera debita exhibenda. sic docent Scotori in 3. distinet. 10. §. quantum ad hoc, circa medium. D. Thomas 2.2. quaf. 25. art. 8. in corp. Lorca 2.2. sent. 3. disput. 18. num. 10. Suarez de charitate disput. 5. sent. 4. num. 4. Coninch. disp. 24. sub. 4. concl. 1. & 2. num. 66. & 67. Ratio est, quia ex charitate solius teneris diligere Deum, vel proximum, quatenus talis dilectione in illorum bonum cedat: at actum internum, praeceps in bonum proximi non cedit cum illi ineognitus sit; cedit tamen in honorem Dei, cui omnia patent. Ergo respectu Dei teneris amorem internum habere, & respectu proximi solum quatenus est necessarius, ad vitandum odium; vel opera misericordiae, & signa benevolentiae illi debita exhibenda: fauenteque huic sententiae omnian, quae de dilectione proxima tradit. Ioann. 1. cap. 5. & 4. & Paulus ad Roman. 13. & alibi. Nam si bene expendantur, totum praecipuum dilectionis proximi in operibus misericordiae constituerunt.

5. Ad rationem dubitandi respondeo, praecipuum dilectionis proximi esse simile praecipto dilectionis Dei, & esse idem cum illo, quod actum internum, quia eodem actu, quo diligens Deum diligimus & proximum, quod respiciens Ioann. 1. epist. 4. non dixit, haec mandata habemus a Deo, qui diligit Deum, diligat & fratrem suum; sed dixit, hoc mandatum habemus a Deo, qui si vnum, & non duplex sic mandatum. Et autem mandatum proximi simile mandato Dei, & ab illo distinctum secundum opera externa. Alia enim sunt, que hominibus exhiberi debent, alia que Deo. Sed quia horum operum exhibitor a iure naturae, & diuino procedit, ex eodem respectu, scilicet Dei super omnia dilecti, id est unum praecipuum alteri dicitur esse simile.

P V N C T Y M VI.

Qua ratione cum inimicis, & peccatoribus procedere debeas, ne charitatis praecipuum offendas.

1. Obligatio est diligendi peccatores, & inimicos.
2. Non potes peccatori, vel inimico velle malum, quia malum illius est.
3. Neque potes velle vindicari, sed teneris ex corde remittere offendam, in modo neque prebere alii fundamentum suspicandai te non remittere.
4. Quid debet facere, ne hoc fundamentum probeas.
5. Per se non teneris inimicum occurrentem salutare; at aliquando teneris.
6. Si ipse te prius salutavit regulariter teneris.
7. Si inimicus veniam postuler, teneris signa exhibere amictia.
8. Non teneris satisfactionem debitam pro iniuria remittere.
9. Si offendit satisfactionem exhibeat, vel iniuria tibi non posset, adhuc potes accusationem instituere, & satisfactionem a iudice exponere.
10. Cum duo offendant, quicunque teneantur prius veniam petere.
11. Quando offendens proximum obligatus sit veniam petere.
12. Aliquando teneris alloqui inimicum, si inde scias ab odio fore, vt desistat.

Certum

Certum est secundum fidem te obligatum esse tam iure sunt verē proximi ad imaginem Dei creati, & supernaturalem bonorum capaces, ob quā redduntur amores digni. Neque enim obligari amare peccatorē, quatenus peccator est, neque inimicū, quatenus inimicus est: hoc enim est te obligare amare culpam, & Dei offensam sed obligari amare illos, quia tibi proximi sunt, & naturā conformes. Conclusio satis probatur ex illo *Luce* 6. vbi loquens Christus de dilectione inimicorum, dixit, prout vultis, ut faciant vobis homines, & vos facite illis simillimes, & *Math. 5.* Ego autem dico vobis: Dilige inimicos vestros, & benefacite iis qui oderunt vos, &c. Cū autem Christus Dominus nūlūm morale praeceptum praeterea a qua sunt sacramentorum, rulat in lege gratia, quod iure naturae latum non est, ut cū *D. Thom.* 1.2. quæst. 10.8. omnes supponunt, efficitur sanē hoc præceptum dilectionis inimicorum iure naturae haberi. Neque obstat legi veteri odium inimicū videri præceptum illis verbis *Math. 5.* Audistis, quia dūtum est antiquis, Dilige proximum tuum, & odio habebe inimicum tuum. Quia nulla in parte veteris Testamenti habentur, sed in Pharisaeis, & Scribis erat introductum ut probat Iacobus in sua concordia, c. 40. Lyra super illum locum. *Lorca* 2.2. scđ. 3. disp. 23. n. 13. Additum antiquis non esse præceptum, aut permisum odium inimicū respectu aliquius inimici. Voco odium inimicū, quia scilicet velles inimicū malum, quia malum illius est: quia hoc permitti non poterat, ut ipso intrinsecus malum & nullo bono fini deferebūs, bene tamen permitti, & præceptum fuit odium abominationis, quo scilicet aliquem tanquam nobis malum, & infelit aduersarūs, & cupimus omnino defrui, & perire, & hoc odium non fuit antiquis permisum respectu cuiuslibet inimici, sed respectu illius, qui legem Dei auferabat, & Iudeos ad idolatriam excitabat, quales erant Chananaei, quibus cum amicitiā inīte Iudei erant prohibitiōne potius renabantur eos auferari, & pro virtibus delere. *Exod. 34. m. 16. Regum. 11. vers. 2.* & tradit *Gregor. homil. 38. in Euangel.* post initium. Hoc autem odium abominationis honesto fini habitum, quodque potius in operibus externis, quā in interno affectu constitutus, non est intrinsecus malum. Legē tamen gratia etiam hoc odium inimicorum sublatum est, ut Ecclesia minus conueniens.

2. Ex hac obligatione primō infurter, te non poterit peccatori, neque inimico velles malum aliquod, quia malum illius est, quia hoc est intrinsecus malum, & nulla ratione honestari potest. Quod si obicias, se p. in Scriptura conceditur mala grauiſſima peccatoribus imprecari, ut *Psal. 9.* Conventur peccatores in infernum, & *Psal. 18.* Confiteor super eum peccatore, & diabolus sit à dextris eius cum inuidicatur, exat condemnatur, & oratio eius fiat in peccatum, quia certe grauiſſima mala sunt, & ad Galat. 5. *Vinum & absconditum, qui vos conturbant.* Facile responderet, nō enim illa mala peccatoribus imprecari, quatenus illis mala sunt, sed quatenus per illa diuina iustitia ostenditur, & alij eorum punitione contingunt, ipsique a peccando ceſſant. Quo titulo ipse Deus haec mala peccatoribus indigit, non autem ex odio illorum, quia ut dicitur Sapient. 1. Non detestatur in perditione impiorum. Item haec mala non tam imprecantur, quā prædictum est, per modum imprecations prædictio fiat: sapienti opatus modus in Scriptura pro indicatio vienit, ut tradit *Augustinus Psal. 108.* & *Hieronimus Psal. 11.* super illud, Disperdat dominus universa labia tua, & super cap. 1. *Thren.* & *Gregor. lib. 15. moralium, cap. 13.* Deinde in sensu formaliter solent illae imprecations accipi, ita ut sensus sit, pereant peccatores, & condemnentur, quatenus peccatores sunt ad eum, corum culpa, non tamen quatenus ad naturam Dei creati sunt, sic exponit *Origen. lib. 8. in epist. ad Roman.* super cap. 11. *Euseb. Psal. 43. Hieronym. cap. 3. Ezech. & cap. 4. Daniel.* & has omnes explications admittit. *D. Thomas* 2. quæst. 15. art. 6. & quæst. 83. art. 8.

3. Secundū lequitur te obligatum esse iniurianti remittere ex corde offendam, etiam si non perat, quod est dicere te obligatum esse abstinere a volitione vindicta, quia malum iniuriantis est, conclusio constat ex nuper dictis, & videtur de fide ex illo *Math. 18. vbi* Christus ministrat tradendos esse tortoribus qui ex corde iniurias acceptas non remiserint, & tradit *Nauar. cap. 14. num. 25. Lorca 2.2. scđ. 3. disp. 25. num. 13. Suarez disp. 3. scđ. 5. n. 9. Valentia disp. 3. quæst. 3. vers. 2.* secundū queritur. *Coninch. disp. 24. dub. 6. num. 2.*

Addendumque est te non solum obligatum esse ex corde remittere offendam, sed te ita cum inimico portare, ut neque ipsi, neque alii præbeas fundamentum suscipiendi rancorem, & iniuriam habere, quia ex obligatione charitatis teneris nemini scandalum est. Ex quo sit, si ipse veniam perat, & dolear de iniuria facta, ex obligatum esse significare illi te ex animo deposuisse oīum, quia si id non significas, præbeas sufficiens fundamentum ut omnes intelligant te vere illius esse inimicum, illiusque malum velle, & consequenter illi scandalum est, & occasio, ut inimicū perseveret, sic ex Diuo Thoma tradit *Suarez disp. 5. scđ. 5. num. 6. Valent. 2.2. disp. 3. quæst. 3. punct. 2. circa fin.* *Coninch. disp. 2. dub. 6. num. 9.*

4. Sed inquires, quid debet facere ne præbeas fundamentum suscipiendi te odio profequi inimicum?

Respondeo nulla regula certa id præscribi, posse sed prudentia

arbitrio spectans circumstantiis esse mensurandum. Placet tamen aliquos casus subiungere, ex quibus alijs contingentes decidi possunt. Et inīd, non licet tibi inimicum, quia inimicus est, excludere ab oratione, beneficio, auxilio, opere in gratiam alicuius communis factō, cuius ipse inimicus est pars, quia eo ipso significas te inimicum odiss, & si quis odium excitas, & proncas. Et in hoc sensu dixit Christus *Marth. 5.* nos debet opere pro persecutoribus, & illis benefacere, hoc est, quando pro aliis oramus, alisque benefacimus.

Dices te obligatum non esse salutare, eleemosynam distribuere, sed gratis, & pro libito facis. Ergo potes his, & non aliis conferre.

Respondes negando consequentiam, si ea exceptio est odij signum, & enim obligatus non es orare: at si oras, debes attendere orare. Si ergo dicendum est, eti si obligatus non sis orare, eleemosynā communis tribuere, ne des inimico occasione offendas, & alii fundementum suspicandi et rancorem non depoluiss, sic ex communis sententia docet Suarez *dis. 5. de charitate, scđ. 5. n. 7. Valent. 2.2. disp. 3. quæst. 3. punct. 2. circa finem, vers. tertio sequitur.* *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. à n. 8.* cum diu *Thoma, quæst. 25. art. 9.* & cuius exp̄. Duxi te non posse absque peccato a communi oratione, & beneficio inimicum excludere quia inimicus est. Nam si illam ex alia causa honesta excludis, illamque causam alii manifestas, non peccas; qui solūm peccate potes, ex quod signum præbeas inimicū, & inimicum ad odium excites, quod cessat, quando tirulo honesto facis exclusionem. Hinc est, si beneficium impatiendum omnibus non suppetit, poteris omittēre calamitores, & alii conferre, item si scires intercessione tuam pro omnibus factam, non omnibus profuturam, poteris pro amicis impende, inimicis exclusum, quia tunc non excludis inimicos, quia inimici, sed quia pallium breue est; & multis operi non potest, quo in casu prudenter dictat, ut potius amicis, quam inimicis facias, sic *Valent.* & *Coninch. suprà, cum D. Thom. Bannes, & Lorca ibi.*

5. Secundus casus est de obligatione falutare inimicum, cum tibi occurrit. Dico ergo per se nullam esse talēm obligationem, quia per se omisso falutare non est signum odij, neque ad odium excitas, etiū debita non est, & liberè omitti potest. Non enim omnes, qui tibi occurruunt, falutare teneris, neque ex falutacione omissione censoris insalutatum odiss. At inimicū non tenet specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est publica, & ante inimicū specialia signa amicitiae exhibere, cum ratione inimicū potius indignitatis sunt constituti. Ergo non teneris per se inimicum occurrentem falutare, sic *Coninch. disp. 2.4. dub. 6. num. 9. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charitate, punct. 3. num. 3. Sua. disp. 5. scđ. 5. num. 8.* Dixi per se non esse odij signum: nam aliquid est potest, scilicet cum inimicū est

Verum in hac significacione amicitie non comprehenditur remissio satisfactionis debita pro iniuria. Sed non obstante petitione veniae illiusque concessione, potest offendit satisfactionem debitam petere coram magistrato? quia perit quod sibi debetur, & quod magistratus facere tenetur; sic post alios tradit Valentia 2. dispensat, quæst. 2. circa finem Suarez disputat. 5. sect. 3. num. 10. Bonacina disp. 5. quæst. 4. de charitate, part. 3. n. 5. Coninchus disp. 24. dub. 6. à num. 96. Caudens tamen est nimis rigor in hac satisfactione petenda, semper enim Christianus pieatem redolere debet.

Sed quid si offendit ultra humilem petitionem venia offert; satisfactionem iniurie factæ sufficientem prudenter arbitrio voluntaria talis conditionis sit, ut reparari non possit, ut concingi in morte filii, vel parentis, poteris ne in iis casibus prosequi actionem iniuriarum coram iudice.

Videatur negandam, ex cap. si quis confitetur, 90. disp. vbi Fabianus papadicit: si quis ob iniuriarum accepit grauitate contristatus est, & satisfactionem oblatam noluerit admittere, grauissimis penis ad id compellendus. Secundò videtur procedere ex affectu vindictæ, cum ab ipsa villa propria villicitate damnum alteri procurans, illico probes sufficiens odij excitatum. Tertio quia contra conditum Christi procedis, debebas enim percutienti in una maxilla probre illi alteram; non tamen procurare, ut grauitas percutientis docent Beatae part. sum. cap. 10. Azor. 3. part. lib. 12. c. 13. quæst. 7. in clinam. Sylvestri verbo charitatis, quæst. 9.

Fator regulariter hoc consulendum esset: quia ratus est, qui ex amore iustitiae & offendit satisfactionem exhibeantur. Ergo offendit petens hanc punitionem, & satisfactionem non petat aliquid illicitum, sed porro quod iniustitiae vindicativa conformem est. Ergo haec petitio non debet repudiat signum vindictæ, neque odij excitatum. Adde sepe esse conueniens reprobatione, ne offendit ab accusatione desistat. Nam illo desistente solent crimini facile veniam impetrare, & audacieores fieri ad similia committenda. Ut ergo ipse, & alij arcantur, & reprobatione scandalo sit fatis, expedite offenditam prosequi actionem iniuriarum, & ita tradit expressè Suarez disput. 5. de charitate, sect. 5. fin. Coninchus disp. 14. dub. 6. num. 101. Lorca sect. 3. disp. 25. n. 3. Bonacina disp. 2. selectarum, num. 11. vbi addit licetum tibi esse non solum coram iudice petere vindictam iniuriantis, hoc est punitionem debitam, sed etiam à Deo, dummodo non excedas in petitione vindictæ ultra meritum culpæ, quia petis quoddam opus virtutis, scilicet delinquentis punitionem factam ab eo, cui potestatem habet punire. Neque obstante superius adducta. Nam cap. si quis confitetur, solum probat grauiter compellendum esse eum; qui satisfactionem iniuriantis non vult admittere, ut videtur deponit, sic explicat Valentia 2. 2. disp. 3. q. 2. part. 1. circa finem, verba. neque Sylvestri. Ad secundum nego te procedere ex affectu vindictæ, sed ex affectu iustitiae. Ad tertium sufficit non esse contra Christi preceptum, ut licet fieri possit. Adde neque esse contra consilium, si ratio boni communis, & non tantum proprii sui commodi intercedit, ut sepe potest contingere.

Quartus causus est, cum duo le iniucit offendit, quis teneat prius petens veniam, aut satisfactionem exhibere pro iniuria illata? Respondeo per se, & ceteris paribus obligatum est, qui prius iniuriam incolit, quia prius obligationem satisfactionis contraxit, & alter aduersus illum iurum petendit satisfactionis acquisitionis. sic Nauart. cap. 14. num. 2. Coninchus disp. 24. dub. 6. num. 99. Bonacina disp. 3. quæst. 4. de charit. part. 3. num. 6. At si prior offendens leuiter iniuriarum insultu, & posterior grauiori; vel prior est longe nobilior, secundus inferior, non videatur obligatus prius satisfactionem exhibere, sed illam suspendere potest, quodcumque alius sibi debitam exhibeat. sic Bonacina, & Coninchus supra, & Reginaldus lib. 17. num. 125. Et idem videtur dicendum: si præsumat petita veniam, & satisfactione pro sua parte exhibita alium non correspondunt: tunc enim titulo recompensationis retinetur quasi in depositum satisfactionem poterit, quodcumque videat alium paratum debitum exhibere: sic Bonacina farr.

Sed inquires, an offendens obligatus sit semper venianti petente, aut satisfactionem competentem exhibere, neque in abdolu, si facere nolit? Respondeo se p. ab obligatione pendit veniam, & satisfactionem exhibendi excusat offendit, idque posse absoluti. Primum excusat in casu proxime dico, quando aliis iniurias grauiores iniuriarum, vel præsumit similitate non satisfactorum. Secundò si Iesus non sit contentus satisfactione prudenter arbitrio competente, sed exigat immoraturam, qualis esset, si vellet ut aliquo modo infami peteret veniam, quia ante sententiam iudicis, & ad hanc tam ardua, & difficultate nullus tenebat. sic Coninchus dispensatione 24. dubio 6. numero 100. Tertiò si penitatis circumstantiis censetur Iesus satisfactionem remississe, aut de illa parum curare, quod fieri

tert. de Castro Sum. Mor. Pars. I.

intelligitur, si non exigit, cum facile possit, vel cum iudicentia amicabiliter pertractet, ac si nullam iniuriam accipisset. sic Coninchus supra numero 100. Extra hos ergo, & similes casus, si offendens nolit veniam petere, aut satisfactionem competentem exhibere, nequaquam absolu debet, quia non potest esse contritus, cum nolit obligationem debitam satisfacere. sic Sylvester verbo iniuria, questione 5. Coninchus dispensatione 24. dubio 6. numero 102.

Sed quid si offendit ultra humilem petitionem venia offerat; satisfactionem iniurie factæ sufficientem prudenter arbitrio voluntaria talis conditionis sit, ut reparari non possit, ut concingi in morte filii, vel parentis, poteris ne in iis casibus prosequi actionem iniuriarum coram iudice.

12 Quintus casus est, an si tias alloquendo inimicum, & alias signa benevolentia illi exhibendo ab odio fore, ut desistat, præstare teneris. Repondeo cum distinctione, si grauem difficultatem in iis exhibendis censeas, cogendas non es, quia non videtur teneri cum tanta difficultate salutem inimici procurare, sic explesè Coninchus dispensatione 24. dubio 6. numero 92. & indicat Suarez dispensatione 5. sectione 5. numero 8. vbi solum inquit, aliquando haec pro salute inimici facienda esse. Verum tibi haec præstare grauiter molestum non est, sine dubio teneris, quia bonum spiritualis inimici, sicut & cuiuslibet proximi præstare debes, etiam cum aliquo tuo incommodo, alias non esset nobis præceptum, Exod. 21. leuare asinus inimici iacentem sub onere, & Proverbio 25. clivitatem impicnicum cibare. sic Suarez supra, & Coninchus numero 97. & Bonacina alias referens dispensatione 3. questione 4. de charitate, parte tercia, nra. merito 3.

P V E C T V M — V I A .

Vrum in bonis spiritualibus teneamur nos
ipsos in amore apreciativo præferre
omnibus proximis.

- 2 Quæ sunt bona spiritualia:
- 2 Obligari velle potius tibi gratiam, & gloriam, quam reliquæ omnibus.
- 3 Proponitur quædam obiectio de facto Moysi, & Pauli.
- 4 Pro aliquo tempore licitum tibi est velle beatitudinem catere, ut sanctis proximorum prouideas.
- 5 In bonis spiritualibus non obligatoris potes alios tibi præferre.

Bona spiritualia sunt in duplice differentia, alia, que quis libi, & proximis velle debet, alia que nec sibi, nec proximis velle tenetur. Explico. Ex charitate teneris velle gratiam, & gloriam tam tibi, quam cuiuslibet proximo, & omnibus illius impenitentis catere. Summaria autem gratiam, & gloriam, & que ad hanc perfectionem conducunt, qualia sunt euangelica consilia, neque tibi, neque alteri regulariter obligatus es velle.

2 Dico ergo primò obligatus es velle potius tibi gratiam, & gloriam, quam reliquæ omnibus, etiam vniuerso mundo. Conclusio est certa, quam tradit D. Thom. 2. 2. quæst. 16. art. 4. Valentia disp. 3. quæst. 4. p. conclus. 2. Suarez disp. 9. de charit. sect. 1. num. 2. Coninchus disp. 24. dub. 5. conclus. 4. & 6. & alij apud ipsos. Ratio est, tunc quia norma, & regula diligendi proximum est amor suis ipsius. Matth. 1. 2. Diliges proximum, sicut te ipsum. Ergo dilectio tui præfertur est. Tunc quia caritas magis inclinat ad procurandum sui conseruationem, & augmentum, quam ad procurandam conseruationem, & augmentum aliorum, in quibus ipsa non residet, quia ad proprium augmentum inclinat per se, ad aliorum augmentum per accidens. Ergo velle prius debes tibi gratiam, quam aliis. Ergo non potes velle gratiam catere, ut alij ea consequantur. Adde te non posse gratiam, & beatitudinem amittere, nisi peccatum mortale committing: ad hoc secundum fidem, iam si totus mundus saluus fuerit, committi non debet. Ergo neque potest velle gratiam, & beatitudinem amittere, ut totus mundus saluus fiat. Sed dentis sine peccato gratiam, & gloriam amici posse, adhuc non potes velle ipsius catere, ut alij ea consequantur. Tunc quia hac carentia non potest esse medium proportionatum ad huius finis conseruationem, potius enim possessio caritatis, quam illius carentia est medium, ut in aliis similiem caritatem excites. Tunc quia caritas ipsa obligat subiectum, in quo residet, ut sui conseruationem, & augmentum primo procure. Tunc denique quia gratias Deo est, ut quilibet procuret Deum amare, quod posse, quam ut procuret, ut alij ament, scilicet neglecto iuxta illud. Matth. 16. Quid enim proficit homini, si uniuersum mundum lucretur; anima vero sua detruitum patiatur.

N

3 Negat